

## MEMO

**Van** VBO/ Planning & Control/ Strategie & Control  
**Aan** Auditcommissie  
**Datum** 23 april 2024  
**Betreft** Decembercirculaire 2023

**Contactpersoon**  
 Anne-Marie Weistra  
 (Sr Adviseur P & C)  
 Chris Karsten  
 (Strategisch Adviseur),  
 Stefan Brouwer  
 (Stadscontroller)  
[a.weistra@dordrecht.nl](mailto:a.weistra@dordrecht.nl)  
[c.karsten@dordrecht.nl](mailto:c.karsten@dordrecht.nl)  
[sw.brouwer@dordrecht.nl](mailto:sw.brouwer@dordrecht.nl)

### 1. Inleiding

Jaarlijks verschijnen drie circulaires vanuit het Rijk. In de laatste van het jaar, de decembercirculaire, verwerken we de mutaties uit de Najaarsnota 2023. In de Financiële Verordening hebben we geregeld dat we voor het verwerken van financiële effecten uit de drie circulaire raadsvoorstellen maken met een begrotingswijziging. De financiële effecten uit de decembercirculaire 2023 met betrekking tot de Begroting 2023 verantwoorden we in het rekeningresultaat van de Jaarstukken 2023. Dit omdat de decembercirculaire te laat komt om nog in 2023 een begrotingswijziging te kunnen maken. Daarnaast verwerken we via de Perspectiefnota 2024-2028 de financiële effecten 2024 in de Begroting 2024 en ook het meerjarenperspectief 2025-2028 wijzigt via dit raadsvoorstel. Dit doen we op deze wijze aangezien er uit de decembercirculaire geen specifieke financiële of inhoudelijke effecten voortkomen, waarvoor een eerder raadsbesluit nodig is.

### 2. Samenvatting

De mutaties en de hoogte van het gemeentefonds voor en na verwerking van de decembercirculaire 2023 zijn als volgt:

TABEL 1

	bedragen x € 1.000					
<i>Overzicht af- of toename gemeentefonds (in lopende prijzen)</i>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Bijdrage gemeentefonds lopende prijzen RV september circulaire 2023	360.165	368.826	378.653	361.860	371.020	378.678
<b>Mutatie algemene uitkering gemeentefonds decembercirculaire 2023</b>	<b>-1.071</b>	<b>-2.539</b>	<b>-3.156</b>	<b>-3.067</b>	<b>-3.132</b>	<b>-3.168</b>
<i>Gemeentefonds na decembercirculaire 2023</i>	<b>359.093</b>	<b>366.287</b>	<b>375.497</b>	<b>358.793</b>	<b>367.888</b>	<b>375.509</b>

De mutaties uit de decembercirculaire 2023 zijn als volgt:

TABEL 2

bedragen  
x € 1.000

<b>Overzicht mutaties decembercirculaire 2023</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Mutatie op de stelposten vrije ruimte voor inflatiecorrectie algemene uitkering	-	-	57	145	146	180
Mutatie op de algemene uitkering Gemeentefonds	-	-2.539	-3.156	-3.067	-3.132	-3.168
<b>Effect op het begrotingsresultaat decembercirculaire 2023</b>	<b>-</b>	<b>-2.539</b>	<b>-3.099</b>	<b>-2.923</b>	<b>-2.986</b>	<b>-2.988</b>

In bovenstaande tabel is te zien dat de mutaties decembercirculaire 2023 betrekking hebben op de stelpost vrije ruimte voor inflatiecorrectie (indexering) en op de algemene uitkering gemeentefonds. Het saldo daarvan geeft een effect op het begrotingsresultaat. Na verwerking van het resultaat van de decembercirculaire 2023 is het actuele begrotingssaldo als volgt:

TABEL 3

bedragen  
x € 1.000

<b>Overzicht actueel begrotingssaldo</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
<b>Totaal saldo Begroting</b>	<b>770</b>	<b>678</b>	<b>-2.958</b>	<b>-27.135</b>	<b>-29.551</b>	<b>-31.053</b>
RV Sept. circulaire 2023 RESULTAAT	1.868	4.001	8.041	8.851	13.563	5.263
RV Sept. Circulaire 2023 CORRECTIE	-	0	337	-3.893	-3.314	5.833
Mutatie eerdere raadsbesluiten (Arcade)	-	-150	-550	-1.300	-1.300	-1.300
Mutatie eerdere raadsbesluiten (RTV Dordrecht)	-	-150	-	-	-	-
<b>Begrotingssaldo voor decembercirculaire 2023</b>	<b>2.638</b>	<b>4.529</b>	<b>4.870</b>	<b>-23.477</b>	<b>-20.602</b>	<b>-21.257</b>
Effect op het begrotingsresultaat december-circulaire 2023	-1.071*	-2.539	-3.099	-2.923	-2.986	-2.988
<b>Begrotingssaldo na Decemercirculaire 2023</b>	<b>2.638</b>	<b>1.840</b>	<b>1.772</b>	<b>-26.400</b>	<b>-23.588</b>	<b>-24.246</b>

\*wordt alleen in het resultaat verwerkt, geen begrotingswijziging 2023

Na de decembercirculaire is het begrotingssaldo in 2023 € 2,6 miljoen. In 2024 en 2025 is dit € 1,8 miljoen. Vanaf 2026 is het begrotingssaldo door lagere rijksbijdragen fors negatief. Gemeenten krijgen dan namelijk zo'n € 3 miljard minder uit het gemeentefonds zonder dat er taken verdwijnen. Er is nog geen overeenstemming over de uitwerking van de nieuwe financieringssysteem vanuit het Rijk. Een lange formatie kan betekenen dat gemeenten ook bij het opstellen van de begroting 2025–2028 nog geen duidelijkheid hebben over het financieel perspectief vanaf 2026.

### 3. Algemene uitkering Gemeentefonds decembercirculaire 2023

#### Financiële effecten 2023

De afname van het gemeentefonds in 2023 is € 1,1 miljoen negatief (van € 360,2 miljoen naar € 359,1 miljoen). We verwerken en verantwoorden dit resultaat van € 1,1 miljoen negatief in de Jaarstukken 2023. We verwerken dit niet meer in de Begroting 2023 via begrotingswijzigingen omdat de decembercirculaire 2023 te laat verschijnt om in 2023 via een raadsvoorstel een begrotingswijziging te kunnen maken.

Het overzicht van alle mutaties in 2023 op het gemeentefonds uit de decembercirculaire 2023 is als volgt:

Bedragen x € 1.000

TABEL 4

	<b>2023</b>
<b><i>Beginstand algemene uitkering na sept. circulaire 2023 in lopende prijzen</i></b>	<b>360.165</b>
1. Ontwikkeling hoeveelheidsverschillen	-436
2. Ontwikkeling uitkeringsbasis	-1.569
<i>Taakmutaties:</i>	
3a. Naheffing BRP 2022	-8
3b. BRP-experiment	6
3c. BRP Logisch ontwerp	13
3d. Vrijval restant compensatieregeling	15
3e. Restant Hervormingsagenda Jeugd	9
<i>IU/DU/SU:</i>	
4a. Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	78
4b. Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	12
4c. Invoeringskosten Omgevingswet	529
4d. Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	19
4e. Meerkosten Oekraïne sociaal domein	261
4f. Energietoelage*	*
<b><i>Eindstand algemene uitkering na decembercirculaire 2023</i></b>	<b>359.093</b>
<b>Totaal mutaties 1 t/m 4e algemene uitkering decembercirculaire 2023</b>	<b>- 1.071</b>

\*De extra middelen energietoelage (€ 6,8 mln.) zijn via RV Septembercirculaire in de Begroting 2023 verwerkt.

Hieronder lichten we de in tabel 4 vermelde mutaties > € 50.000 toe:

#### *1. Ontwikkeling hoeveelheidsverschillen*

De ontwikkeling van de mutatie voor hoeveelheidsverschillen ten opzichte van de septembercirculaire 2023 is € 0,436 miljoen negatief. Dit betreffen met name de hoeveelheidsverschillen door lagere aantallen bijstandsontvangers Participatiewet, IOAW, elders verzorgenden en overige adreslozen in Dordrecht.

#### *2. Ontwikkeling uitkeringsbasis*

De ontwikkeling van de uitkeringsfactor ten opzichte van de septembercirculaire 2023 is € 1,569 miljoen negatief. Deze uitkeringsfactor voor 2023 wijzigt van 1,311 naar 1,304 in 2023. Deze neerwaartse bijstelling van 0,007 punten wordt veroorzaakt door de actualisatie van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel. Landelijk gezien is er namelijk in 2023 een hoger aantal huishoudens met laag inkomen. Om die reden wordt de rekenfactor naar beneden bijgesteld omdat het landelijke te verdelen totale bedrag in 2023 niet omhooggaat.

#### *4a. Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)*

In de decembercirculaire 2023 is er een mutatie van € 78.000 positief voor het bevorderen van de arbeidsparticipatie van statushouders door middel van proeven door gemeenten waarbij statushouders direct een baan (Startbanen) krijgen aangeboden. Recente cijfers laten zien dat de arbeidsparticipatie van statushouders achterblijft in Nederland. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid spant zich in om de arbeidsparticipatie van deze groep te verbeteren. Gemeenten vervullen bij de verwezenlijking hiervan een belangrijke rol in de begeleiding naar werk van werkzoekende statushouders. Betrokken gemeenten ontwikkelen hun eigen proeven (aanpakken) om statushouders die zich gaan vestigen in een gemeente, een betaalde baan (Startbaan) aan te bieden. Gemeenten nemen het initiatief tot het delen van de vergaarde informatie over de proeven met belanghebbende stakeholders.

#### *4c. Invoeringskosten Omgevingswet*

In de decembercirculaire is een mutatie van € 0,53 miljoen positief, bedoeld voor de invoeringskosten Omgevingswet. De gemeenten ontvangen een uitkering op basis van een vast

bedrag (15 procent van het totaal), het aantal inwoners (60 procent) en landoppervlak (25 procent). Indien extra incidentele middelen nodig zijn in 2024 voor de invoering van de Omgevingswet dan stellen we dit bij de Perspectiefnota 2024-2028 voor om dit hieruit te dekken.

#### 4e. Meerkosten Oekraïne sociaal domein

In de decembercirculaire is de mutatie van € 0,3 miljoen positief opgenomen bedoeld voor de meerkosten Oekraïne sociaal domein in 2023. Als extra uitgaven zijn gedaan in 2023 (voor JeugdGz Oekraïense kinderen) vermelden we in de Jaarstukken 2023 dat hiertegenover deze extra middelen staan. Als hiervoor extra incidentele middelen nodig zijn in 2024, dan stellen we dit bij de Perspectiefnota 2024-2028 voor.

#### Financiële effecten 2024-2028

In tegenstelling tot de financiële effecten 2023 verwerken we de financiële effecten 2024-2028 uit de decembercirculaire 2023 via het eerstvolgende raadsvoorstel, de Perspectiefnota 2024-2028, in de begroting 2024 en het meerjarenperspectief 2025-2028.

Er zijn geen specifieke mutaties met financiële effecten uit de decembercirculaire waarvoor we de raad een keuze kunnen voorleggen. Het gaat namelijk om mutaties als gevolg van de ontwikkeling van de uitkeringsfactor en hoeveelheidsverschillen waarmee we de algemene uitkering bijstellen. Deze bijstelling is per saldo negatief in 2024-2028. Hieronder volgt het overzicht:

TABEL 5

Bedragen x € 1.000

	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Beginstand algemene uitkering na septembercirculaire in lopende prijzen</b>	<b>368.826</b>	<b>378.653</b>	<b>361.860</b>	<b>371.020</b>	<b>378.678</b>
1. Mutatie uitkeringsfactor 2024-verdeelreserve	223	-	-	-	-
2. Mutatie hoeveelheidsverschillen	-975	-1.617	-1.572	-1.636	-1.676
3. Mutatie uitkeringsbasis	-1.787	-1.539	-1.495	-1.495	-1.495
<b>Eindstand algemene uitkering na decembercirculaire 2023 in lopende prijzen</b>	<b>366.287</b>	<b>375.497</b>	<b>358.792</b>	<b>367.888</b>	<b>375.509</b>
<b>Totaal mutaties algemene uitkering decembercirculaire 2023 (- is nadeel)</b>	<b>-2.539</b>	<b>-3.156</b>	<b>-3.068</b>	<b>-3.132</b>	<b>-3.168</b>

In tabel 5 is te zien dat het totaal van de drie mutaties in 2024 van de decembercirculaire 2023 ten opzichte van de septembercirculaire 2023 per saldo € 2,5 mln. negatief is. Het totaal van de twee mutaties in 2025-2028 is € 3,1 tot € 3,2 mln. negatief. Hieronder lichten we deze mutaties toe.

#### 1. Mutatie uitkeringsfactor 2024-verdeelreserve

In de decembercirculaire is de mutatie van € 0,223 miljoen positief voor de uitkeringsfactor 2024-verdeelreserve. Dit betreft een buffer die wordt aangehouden om boekhoudkundige verschillen op te kunnen lossen als volumina na afloop van een uitkeringsjaar worden geactualiseerd. Het was gebruikelijk om deze reserve aan het eind van het kalenderjaar vrij te laten vallen. Echter, er is nu voor gekozen om de verdeelreserve van enig jaar voortaan aan te houden totdat de laatste voluminastanden van dat desbetreffende jaar (in dit geval belastingcapaciteit 2022) zijn opgeleverd en verwerkt. Naar verwachting is dit in 2024.

#### 2. Mutatie hoeveelheidsverschillen

De mutatie voor hoeveelheidsverschillen in de decembercirculaire ten opzichte van de septembercirculaire 2023 is € 0,975 miljoen negatief in 2024 en in 2025-2028 is dit € 1,6- € 1,7 miljoen negatief. Dit betreffen hoeveelheidsverschillen door de ontwikkelingen naar lagere aantallen bijstandsontvangers voor de Participatiewet, IOAW, elders verzorgenden en overige adreslozen in Dordrecht dan waarmee eerder werd gerekend bij de septembercirculaire 2023.

### 3. Mutatie uitkeringsbasis

In de decembercirculaire 2023 is de mutatie voor de uitkeringsbasis van € 1,787 miljoen in 2024 en ongeveer € 1,5 miljoen negatief in 2025-2028 opgenomen. De uitkeringsfactor 2024-2028 daalt ten opzichte van de septembercirculaire 2023 met 0,007 punten naar 1,399. In 2025-2028 2025 rekenen we ook met deze daling van 0,007 punten. Dit wordt veroorzaakt door de actualisatie van de maatstaf huishoudens met een laag inkomen met drempel. Het betreft voor deze maatstaf een landelijke stijging van de aantallen, waarvoor de uitkeringsfactor neerwaarts bijgesteld wordt, zodat het totaal uit te keren landelijke bedrag gelijk blijft.

### 4. Stelpost indexering algemene uitkering

In de onderstaande tabel zijn de mutaties decembercirculaire 2023 op de stelpost voor indexering (vrije ruimte voor inflatiecorrectie) algemene uitkering in 2023-2028 in beeld gebracht:

bedragen x  
€ 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Mutatie op de stelpost indexering (vrije ruimte voor inflatiecorrectie) algemene uitkering	0	0	57	145	146	180

TABEL 6

We begroten de algemene uitkering gemeentefonds in zogenaamde lopende prijzen. Dat betekent dat we de algemene uitkering inclusief de toekomstig verwachte indexering opnemen in het meerjarenperspectief 2025-2028. Daartegenover begroten we echter onze uitgaven 2025-2028 in constante prijzen, dus zonder de toekomstig verwachte indexering mee te nemen. In de lopende begroting 2024 zijn de constante prijzen al gelijk aan de lopende prijzen volgens de berekeningen van de algemene uitkering, al hebben we in 2024 een stelpost waarmee de inhaalslag vanwege te weinig ruimte bij de Begrotingsbehandeling 2024 (+/- € 4 miljoen) kan worden gedaan bij de Perspectiefnota 2024-2028. De mutaties vermeld in bovenstaande tabel 6 leiden tot de volgende totaalbedragen op de stelpost indexering algemene uitkering:

TABEL 7

bedragen x  
€ 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Totaalbedrag stelpost indexering (vrije ruimte voor inflatiecorrectie) algemene uitkering	-	-	11.452	20.466	28.307	35.107

Deze stelpost indexering (vrije ruimte voor inflatiecorrectie) algemene uitkering 2025-2028 is bedoeld voor het indexeren van budgetten in de komende begrotingsjaren. Het berekende totaalbedrag hiervoor loopt van € 11,5 miljoen in 2025 op naar € 35,1 miljoen in 2028. Via de komende Perspectiefnota 2024-2028 kan het bedrag van € 11,5 miljoen (waar nodig) ingezet worden voor de indexatie van budgetten in 2025.